

TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU

Zagreb, 10. kolovoza 2026.

Na broj: P-1947/2022

Tužitelj: Energy Direct d.o.o., OIB: 11307112896, sa sjedištem u Zagrebu, Lastovska ulica 38

Tuženik: E.ON Plin d.o.o., OIB: 14555304503, sa sjedištem u Zagrebu, Capraška ulica 6, zastupan po odvjetnicima u Žurić i Partneri, odvjetničko društvo d.o.o., Zagreb, Savska cesta 32

PODNEŠAK TUŽENIKA

e-komunikacijom

1. Tuženiku je dostavljen podnesak tužitelja od 11. lipnja 2026. kojim se očituje o potrebnim kompetencijama vještaka te predlaže zadatak vještaku (dalje: **Prijedlog**), stoga se tuženik ovim putem očituje na Prijedlog.

a) Tužitelj je predložio vještačenje po vještaku drugačije struke nego što je određeno raspravnim rješenjem od 26. svibnja 2026.

2. Tuženik prvenstveno ističe da tužitelj nije decidirano predložio niti osobu vještaka, te sada predlaže potpuno drugačiju struku vještaka nego što je predložio na ročištu 26. svibnja 2026., na kojem je predložio vještaka za investicijsko bankarstvo.

3. Nadalje, tužitelj uopće nije objasnio relevantnost državnih subvencija i mehanizma transfernih cijena unutar međunarodnih koncerna za ovaj konkretni predmet, odnosno nije obrazložio kakve to veze ima sa tužbenim zahtjevom u ovom predmetu.

4. Također, nije jasno niti iz kojeg razloga je bitno da vještak posjeduje specijalnost za „forenzičko računovodstvo i naprednu reviziju“ (što god to značilo) niti zašto bi vještak trebao imati specijalnost „forenzičke analize transfernih cijena i unutar-grupnih transakcija unutar

K27878936/0.2a/10 Aug 2026

Žurić i Partneri, odvjetničko društvo d.o.o.

Savska cesta 32, 10000 Zagreb, Hrvatska, Tel: +385 (0) 1 5555 630, Fax: +385 (0) 1 4856 703

Email: info@zuric-i-partneri.hr, Web: www.zuric-i-partneri.hr

Uprava: Miroslav Plašćar, predsjednik / Duško Žurić, član

Trgovački sud Zagreb MBS 080005384

Račun: Erste & Steiermärkische Bank d.d. 2402006-1100055862, IBAN: HR5524020061100055862

MB: 1121413, OIB: 03894745705, Temeljni kapital: 360.000,00 kn uplaćen u cijelosti

Europske unije“ . Radi se o kompetencijama koje nemaju veze s predmetom ovog spora, pa obzirom na potpuni izostanak bilo kakvog obrazloženja Prijedloga, za zaključiti je da se radi o nerazumnom i odugovlačujućem dokaznom prijedlogu.

5. Tužitelj iz samo njemu poznatog razloga naglašava potrebu za „osiguranjem potpune neovisnosti vještačenja“, te postavlja neke proizvoljne zahtjeve nepristranosti vještaka, odnosno da vještak ne smije:

„u proteklih 5 (pet) godina imati ostvarenu bilo kakvu poslovnu suradnju, pružene usluge revizije, poreznog, pravnog ili poslovnog savjetovanja za tuženika...“

Razlozi za eventualno izuzeće vještaka propisani su odredbama Zakona o parničnom postupku, a ne određuju ih stranke, stoga tuženik predlaže sudu da ne uvaži izneseni prijedlog tužitelj kojim diktira svoje vlastite zahtjeve u pogledu nepristranosti vještaka.

6. Ukratko, već iz prve stranice Prijedloga vidljiva je tendencija tužitelja da stavlja nejasan, neprikladan i odugovlačujući zadatak pred sud, jer postavlja toliko puno zahtjeva da je upitno koji to točno vještak zadovaljava sve njih i uklapa se u tužiteljev preferirani profil vještaka.

b) Dokumentacija koju tužitelj predlaže je preopćenita i neprikladna za konkretno vještačenje

7. Tužiteljevi navodi o izvoru podataka koje bi vještak trebao koristiti u vještačenju su preopćeniti i nedovoljno specificirani. Tužitelj općenito nabraja sve moguće isprave koje bi vještak trebao pregledati za izradu vještačenja. Nije jasno u koju svrhu i zašto bi vještak gledao glavnu knjigu, analitičke kartice kupaca i izdane izlazne račune sa specifikacijama potrošnje, nije jasno kakve veze ima CRM sustav sa predloženim vještačenjem, a nije jasno niti koji točno dio „računalnih baza podataka“ tuženika bi vještak trebao vještačiti. Radi se o potpuno nejasnom prijedlogu jer nije jasno kako je relevantan za ovaj spor i dokazivanje tužbenog zahtjeva. Nije jasno niti za koje razdoblje se traže svi navedeni dokumenti. Po zahtjevu za dostavom dokumentacije uopće nije moguće postupiti jer je preopširan, previše uopćen i nejasan.

8. Tužitelj uopćeno predlaže da se dostavi „*sva ugovorna, poslovna i knjigovodstvena dokumentacija...*“. Radi se o nerazumljivom i nepreciznom prijedlogu po kojem uopće nije moguće postupiti, jer je preopširan, preopćeniti i nejasan, a upitno je što točno vještak može vještačiti temeljem sve te dokumentacije.

9. Nejasan je prijedlog koje točno podatke, u koju svrhu, za koje razdoblje bi trebalo zatražiti od državnih tijela i što bi se njima dokazalo, a da je relevantno za tužbeni zahtjev u ovom predmetu? Ovo je potpuno proizvoljan i izmišljen zahtjev za dostavom dokumentacije. Nije jasno što bi točno vještak trebao vještačiti i kako bi mogao obraditi svu tu silnu količinu dokumentacije koju tužitelj predlaže.

10. Nejasan je i zahtjev za dostavom kompletne dolazne i odlazne elektroničke korespondencije s pripadajućim privicima od početka poslovne suradnje do dana formalne

deaktivacije predmetnog e-mail pretinca. Nejasno je koji dio tužbenog zahtjeva se time dokazuje, a prijedlog je očigledno preopširan, te upitno koji bi vještak mogao pregledati kompletnu korespondenciju u trajanju od preko više od 5 godina i koliko bi mu vremena za to trebalo.

11. Iz svega navedenog moguće je zaključiti da su navodi i prijedlozi tužitelja za dostavom preopširne dokumentacije predstavljaju odugovlačujući jer po njemu u ovom trenutku nije moguće postupati. Stoga tužiteljev Prijedlog treba odbiti kao neprikladan i nejasan.

12. **Tuženik ističe da ovo nije kazneni postupak u kojem vlada inkvizitorno načelo, već parnični postupak u kojem je strana koja nešto tvrdi dužna predložiti konkretne dokaze kojima dokazuje svoje tvrdnje.**

c) Prijedlog za vještačenjem dospjelog, a neisplaćenog potraživanja – točka 1. Prijedloga

13. Predloženo vještačenje na temelju točke 1. je nepotrebno i neosnovano jer polazi od pogrešne premise da postoji dospjelo, a neisplaćeno potraživanje, dok su zapravo sva potraživanja tužitelja u cijelosti pokrivena i isplaćena.

14. Prvo, sva međusobna potraživanja stranaka nastala na temelju ugovora sklopljenih prije formalnog raskida konačno su uređena Sporazumom o namirenju od 3. kolovoza 2021. Sporazumom o namirenju stranke su, sa svrhom sveobuhvatnog reguliranja svojih odnosa, utvrdile i namirile sva potraživanja iz ugovornog odnosa, čime su ista prestala. Sporazum o namirenju ima pravnu narav nagodbe odnosno sporazumnog uređenja odnosa kojim su stranke definirale konačne iznose i izvršile plaćanja, pa preostala potraživanja po ranije sklopljenim ugovorima ne postoje.

15. Drugo, i neovisno o Sporazumu o namirenju, svi odnosi stranaka bili su namireni i po raskidu ugovora, sukladno odredbama samih ugovora. Ne postoji dakle nikakvo „preostalo“ dospjelo potraživanje koje bi bilo predmetom vještačenja.

16. Posljedično, nema činjenične osnove za vještačenje jer bi vještak trebao utvrđivati nepostojeće potraživanje. Vještačenje se određuje radi utvrđivanja činjenica za čije je razjašnjenje potrebno stručno znanje, a ne radi konstruiranja osnove potraživanja koja pravno ne postoji jer je prestala namirenjem. Pitanje je li potraživanje provizije namireno Sporazumom o namirenju i preostalim isplatama tuženika prema tužitelju, a sukladno ugovornim odredbama po prestanku ugovora pravno je, a ne stručno pitanje, i o njemu odlučuje sud, a ne vještak.

17. Napokon, i sam prijedlog da se vještači „korekcije zbog naknadnog povećanja cijena plina“ dodatno pokazuje neosnovanost prijedloga jer naknadno povećanje cijena plina ne može retroaktivno oživjeti potraživanja koja su već konačno namirena, niti je takav mehanizam predviđen ugovorima.

18. Slijedom navedenog, tuženik predlaže sudu odbiti provođenje predloženog vještačenja iz točke 1.

c) Prijedlog za vještačenjem visine izmakle koristi zbog navodnog neomogućavanja obrade 60 potencijalnih kupaca – točka 2. Prijedloga

19. Predloženo vještačenje visine izmakle koristi je pravno neosnovano jer tužitelj točku 2. Prijedloga temelji na tvrdnji da mu tuženik, „suprotno ugovornim obvezama“, nije omogućio „rezervaciju i dostavu podataka“ za 60 navodno identificiranih potencijalnih kupaca.

20. Ugovorna obveza na koju se referira tužitelj ne postoji.

21. Uvidom u sadržaj oba Ugovora nedvojbeno proizlazi da niti jedna odredba tih ugovora ne predviđa obvezu tuženika da tužitelju „rezervira“ potencijalne kupce, niti da za njega vodi bilo kakvu evidenciju „rezerviranih“ kupaca, niti da mu dostavlja podatke o takvim kupcima. Institut „rezervacije kupca“ u ugovorima se uopće ne spominje — ni pod tim ni pod bilo kojim drugim nazivom, niti kao samostalna obveza, niti kao pretpostavka za nastanak prava tužitelja na proviziju.

22. Tuženik je u postupku već ranije objasnio da su „rezervacije“ predstavljale operativnu praksu ustanovljenu kako bi se spriječio konflikt između više prodajnih kanala, tj. da kupca ne kontaktiraju istovremeno i tužitelj i neki drugi prodajni partner E.ON-a. To je potvrđeno izjavama stranaka.

23. Budući da nije postojala nikakva ugovorna obveza tuženika na prihvaćanje rezervacije, ne može postojati niti povreda ugovorne obveze, pa stoga izostaje sama osnova odgovornosti tuženika. Vještačenje o visini štete koja proizlazi iz nepostojeće obveze bespredmetno je i predstavlja izvođenje dokaza o pravno irelevantnoj činjenici.

24. Pitanje postoji li ugovorna obveza rezervacije kupaca predstavlja pravno pitanje o kojem sud odlučuje tumačenjem ugovora, a nikako ne pitanje za koje bi bilo potrebno stručno znanje financijsko-računovodstvene struke.

25. Neovisno o gore navedenom, predloženi zadatak vještačenja neprovediv je i iz razloga što u svojoj biti od vještaka traži da utvrdi hipotetsku volju trećih osoba i samog tuženika za sklapanje ugovora koji nikada nisu sklopljeni.

26. Cijela konstrukcija tužiteljeva zahtjeva počiva na lančanom nizu nedokazanih pretpostavki:

1. da bi tuženik uopće **htio sklopiti ugovore** o opskrbi plinom sa svih 60 navodnih potencijalnih kupaca, pogotovo u okolnostima iznimnih fluktuacija cijena na tržištu;
2. da bi tuženik takve ugovore sklopio **pod uvjetima i po cijenama** koje tužitelj pretpostavlja;
3. da bi svih 60 (ili čak i trećina) tih subjekata **htjelo** sklopiti ugovor s tuženikom;
4. da bi ti ugovori bili sklopljeni **posredovanjem upravo tužitelja**;
5. da bi trajali **najmanje 36 mjeseci** i uredno se obnavljali.

27. Ugovor je, prema čl. 247. ZOO-a, sklopljen kada su se stranke suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Volja za sklapanjem ugovora je **činjenica unutarnjeg psihičkog karaktera koja se očituje isključivo u sklapanju samog ugovora**. Ako ugovor nije sklopljen, ne postoji nikakva stručna metoda — financijska, računovodstvena ili bilo koja druga — kojom bi se pouzdano i sa sigurnošću moglo utvrditi bi li ga određena osoba sklopila, pod kojim uvjetima i na koje razdoblje.

28. Vještak nije ovlašten, a niti stručno osposobljen, utvrđivati **volju stranaka** — ni tuženikovu, a pogotovo ne volju 60 trećih osoba koje u ovom postupku uopće ne sudjeluju i koje se o tome nikada nisu očitovale. Takvo „utvrđenje“ ne bi bilo nalaz i mišljenje vještaka, već **spekulacija u formi vještačkog nalaza**, koja sudu ne bi mogla poslužiti kao dokaz, budući da tužitelj u Prijedlogu ne predlaže vještačenje činjenica, već hipoteza. U točki 2. Prijedloga ne postoji činjenična podloga na koju bi se stručno znanje moglo primijeniti.

29. Tužitelj pokušava gore opisani nedostatak premostiti predlaganjem tzv. „kombiniranog modela“ (stvarna realizacija + statistička procjena). Taj model, međutim, ne otklanja temeljni nedostatak činjenice koju treba vještačiti.

30. Okolnost je li tuženik ili nije nakon 2. studenoga 2021. godine (nakon raskida ugovora) s pojedinim subjektima sklopio ugovore o opskrbi plinom sama po sebi ne dokazuje ništa što bi bilo relevantno za tužiteljev zahtjev. Tuženik je, kao opskrbljivač plinom, ovlašten sklapati ugovore sa svim zainteresiranim kupcima na tržištu, samostalno ili posredovanjem bilo kojeg posrednika. Pravo na proviziju tužitelj bi imao isključivo za ugovore sklopljene njegovim posredovanjem i za vrijeme trajanja ugovornog odnosa.

31. Zahtijev Tužitelja da se obračun izvrši uz primjenu „*stvarno primijenjenih (povećanih) prodajnih cijena plina*“ kroz „*cjelokupno vrijeme trajanja tih isporuka*“ nema uporišta ni u ugovoru ni u zakonu i vodio bi tužiteljevom stjecanju bez osnove.

32. Prijedlog da vještak na „preostale“ kupce primijeni pretpostavku uspješnosti ugovaranja od točno jedne trećine (33,33 %) najjasnije ilustrira neozbiljnost tužiteljeva prijedloga. Naime, tužitelj ni jednom riječju ne obrazlaže zašto pretpostavlja uspješnost pregovaranja upravo jedne trećine. Ne poziva se ni na kakvo istraživanje, statistiku tržišta, vlastitu povijesnu stopu konverzije, niti na bilo koji drugi provjerljiv izvor. Riječ je o proizvoljno odabranom broju, koji je tužitelj jednostavno postavio kao zadatak vještaku nadajući se da će vještak dati „legitimitet“ tužiteljevo proizvoljnoj pretpostavci.

33. Vještak, međutim, nije ovlašten primjenjivati pretpostavke koje mu diktira stranka. Ako bi vještak jednostavno preuzeo stopu od 1/3, njegov nalaz ne bi bio rezultat stručne analize nego aritmetička operacija nad zadanom pretpostavkom, bez ikakve dokazne vrijednosti.

34. Isto vrijedi i za pretpostavljeno trajanje ugovora od „*točno 3 godine (36 mjeseci)*“, uz pretpostavku da bi se ti ugovori obnavljali. Ne postoji nikakva zakonska ni ugovorna presumpcija o trajanju ugovora o opskrbi plinom, niti o njihovoj obnovi; kupci ugovore redovito otkazuju, mijenjaju opskrbljivača i pregovaraju o novim uvjetima. Pretpostavka o automatskoj trogodišnjoj vjernosti 20 nepoznatih pravnih subjekata nema uporišta u „*redovnom tijeku stvari*“

u smislu čl. 1089. st. 3. ZOO-a, već isključivo u tužiteljevoj namjeri da zahtjeva viši iznos od tuženika.

35. Prema odredbi čl. 1089. st. 3. ZOO-a kao izmakla korist uzima u obzir dobit koja se mogla osnovano očekivati prema redovnom tijeku stvari ili prema posebnim okolnostima. Standard „osnovanog očekivanja“ zahtijeva konkretnu i dokazanu podlogu, a ne statističku ekstrapolaciju iz izmišljene stope konverzije. Izmakla korist mora se dokazati; ona se ne procjenjuje paušalno, a pogotovo ne na temelju parametara koje je odredila sama oštećena stranka.

36. Vještačenjem tužitelj pokušava prebaciti vlastiti teret dokazivanja na vještaka i na tuženika. Tužitelj od vještaka traži da tek utvrdi „*točan popis od 60 potencijalnih poslovnih kupaca*“, i to „*neposrednim uvidom u e-mail korespondenciju stranaka, CRM baze podataka i interni sustav rezervacije kapaciteta tuženika*“, te „*unakrsnom analizom poslovnih knjiga, baze izlaznih računa i evidencija sklopljenih ugovora tuženika*“.

37. Drugim riječima, tužitelj ni sam ne zna, niti je u stanju navesti, koji su to kupci na koje se njegov zahtjev odnosi, pa predlaže da to za njega utvrdi vještak — pretraživanjem cjelokupne poslovne dokumentacije tuženika. Ovime se na vještaka prenosi zadaća prikupljanja dokaza umjesto stranke, što je izvan zakonskih ovlasti vještaka. Vještak primjenjuje stručno znanje na činjenice koje su u spisu utvrđene ili mu ih sud odredi kao podlogu.

38. Kao što je ranije već rečeno, vještak nema inkvizitorne ovlasti, a udovoljavanje ovakvom prijedlogu tužitelja predstavljalo bi **povredu ustavnog načela razmjernosti** iz čl. 16. Ustava, a koje je u parničnom postupku oživotvoreno kroz odredbu čl. 233. ZPP-a, i to iz razloga što tužitelj nije naznačio niti određenu ispravu niti naveo koju točnu činjenicu tom ispravom dokazuje.

39. Zaključno, ovako postavljen zadatak potencijalno narušava poslovnu tajnu tuženika, budući da Prijedlog podrazumijeva neselektivan uvid u poslovne knjige, ugovore i cijelu bazu kupaca tuženika, dakle u podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu tuženika, a dijelom i osobne podatke trećih osoba. Tuženik se takvom uvidu izričito protivi i predlaže sudu da odbije dokazni Prijedlog.

d) Prijedlog za vještačenjem visine izmakle koristi zbog opstrukcije produljenja ugovora, jednostranog povećanja cijena i prijevremenih raskida – točka 3. Prijedloga

40. Cijeli zadatak vještaku tužitelj formulira kao utvrđenje štete nastale zbog navodne „*opstrukcije produljenja ugovora*“, „*jednostranog povećanja cijena*“ i „*prijevremenih raskida*“. Time tužitelj u sam zadatak vještaku ugrađuje kao dokazane upravo one činjenice koje su u ovom postupku sporne i koje tek treba dokazati — postojanje opstrukcije, protupravnost postupanja tuženika i uzročnu vezu.

41. Vještak, međutim, ne utvrđuje je li tuženik postupao protupravno niti je li „opstruirao“ bilo koga — to je predmet pravne ocjene suda na temelju provedenih dokaza. Zadatak koji od

vještaka traži da svoj obračun temelji na pretpostavci da je do opstrukcije došlo, prejudicira ishod spora i traži od vještaka da polazi od činjenica koje nisu utvrđene, zbog čega je ova točka Prijedloga neprikladna i neosnovana.

42. Tuženik ističe da nije opstruirao tužitelja. Tuženik nije bio ugovorno obavezan tužitelju osiguravati tzv. „*nulte cijene*“, niti mu ih dostavljati u bilo kojem roku, niti mu jamčiti produljenje ugovora s postojećim kupcima. Tužitelj tu obvezu — jednako kao i navodnu obvezu „*rezervacije kupaca*“ — u ugovorima ne može identificirati jer ne postoji.

Tužitelj nije jednostrano povećavao cijene, već se cijene mijenjale sukladno tržišnim uvjetima nabave plina.

43. Cijene plina prema krajnjim kupcima mijenjale su se sukladno kretanjima na veleprodajnom tržištu plina na kojem je tuženik nabavljao plin, i to u skladu s ugovornim mehanizmom formiranja cijene. Razdoblje na koje se tužitelj poziva (druga polovica 2021. godine pa nadalje) razdoblje je energetske krize i iznimnog rasta veleprodajnih cijena plina na europskim tržištima, što je općepoznata činjenica koju nije potrebno dokazivati, i o kojoj činjenici je tuženik predložio adekvatne dokaze. To je rezultiralo rastom cijena prema kupcima, pa čak i prestankom prodaje plina.

44. Riječ je, dakle, o objektivnom tržišnom kretanju izvan kontrole tuženika, a ne o protupravnoj radnji. Tuženik nije mogao isporučivati plin po cijenama nižima od onih po kojima ga je sam nabavljao. Ako su pojedini kupci uslijed općeg rasta cijena prešli drugim opskrbljivačima, to je posljedica tržišnih prilika koje su pogodile cijelo tržište podjednako, a ne posljedica ikakvog postupanja tuženika za koje bi on odgovarao tužitelju.

45. Slijedom navedenog, ne postoji protupravna radnja kao pretpostavka odgovornosti za štetu u odnosu na „Kategoriju 3“, pa nema ni osnove za vještačenje o visini štete.

Prijevreteni raskidi dio su poslovne politike tuženika i njegova ugovornog prava

46. Tužitelj u Kategoriju 3 svrstava i kupce čije je ugovore tuženik „jednostrano i prijevremeno raskinuo bez opravdanog pravnog razloga“.

47. Ova je tvrdnja neosnovana. **Tužitelj nije stekao pravo na trajni, nepromjenjivi portfelj kupaca niti jamstvo da će ti kupci trajno ostati na opskrbi kod tuženika.** Raskidi ugovora s pojedinim krajnjim kupcima provedeni su u okviru redovne poslovne politike tuženika i sukladno pravima koja tuženiku pripadaju iz ugovora s tim kupcima (primjerice zbog neplaćanja, promjene uvjeta opskrbe i sl.). Riječ je o odnosu između tuženika i njegovih krajnjih kupaca, u koji tužitelj kao posrednik nema pravo zadirati niti ima pravo tuženiku propisivati s kojim će kupcima i pod kojim uvjetima održavati ugovorni odnos.

Sve tri „kategorije kupaca“ počivaju na pretpostavkama i nagađanjima tužitelja, a ne na činjenicama.

Iz načina na koji je zadatak postavljen jasno je da se ne radi o utvrđivanju činjenica, nego o matematičkoj razradi tužiteljevih pretpostavki. Konkretno, prema tužiteljevim „kategorijama“:

(a) Kategorija 1 — „izravno produljeni kupci“. Već je sama pretpostavka da bi ti kupci ostali na opskrbi posredstvom tužitelja nedokazana, proizvoljna i špekulativna. Kao što je ranije navedeno, poslovna politika tuženika je jedno vrijeme bila potpuna obustava prodaje novim kupcima, zbog čega ni ugovori nisu produljavani.

(b) Kategorija 2 — „kupci izgubljeni zbog nedostavljanja ponuda“. Ovdje tužitelj od vještaka traži da simulira što bi se dogodilo da su kupci ostali — na temelju „povijesne potrošnje“ i pretpostavljenog trajanja novog ciklusa od „12 ili 24 mjeseca“. Riječ je o čistoj hipotezi, jer tužitelj pretpostavlja (i) da bi kupci htjeli produljiti ugovor, (ii) da bi ga produljili baš kod tuženika, (iii) da bi to učinili posredovanjem tužitelja, (iv) u pretpostavljenom opsegu i trajanju. **Nijedna od tih pretpostavki nije činjenica, a volju kupaca za sklapanjem ugovora nijedan vještak ne može pouzdano i sa sigurnošću utvrditi.** Ako kupac nije sklopio ugovor, ne postoji stručna metoda kojom bi se utvrdilo bi li ga sklopio i pod kojim uvjetima.

(c) Kategorija 3 — „kupci izgubljeni zbog dizanja cijena ili raskida“. Tužitelj samo gomila pretpostavke i pretpostavlja ne samo da bi kupci ostali, nego i da bi ostali kroz dva puna ugovorna ciklusa ili kroz šest godina.

48. Zajedničko svim trima kategorijama je to da se ne temelje na onome što jest, nego na tužiteljevoj konstrukciji onoga što bi moglo biti. Predmet vještačenja mora biti činjenica na koju se primjenjuje stručno znanje, a ne pretpostavka koju stranka želi da joj vještak potvrdi svojim autoritetom.

Obračun izmakle koristi za idućih 6 godina (72 mjeseca) čisto je špekulativan i neprovediv

49. Tuženika prigovara Prijedlogu kojim tužitelj zahtijeva da vještak obračuna štetu za „kategoriju 3“ za idućih 6 godina (72 mjeseca), uz pretpostavku da bi kupci prema redovnom tijeku stvari ostali u portfelju kroz minimalno dva ugovorna ciklusa.

50. Ova je konstrukcija neodrživa iz više razloga:

51. Prvo, ne postoji nikakva zakonska ni ugovorna presumpcija da bi bilo koji kupac ostao na opskrbi šest godina. To je paušalna brojka koju tužitelj nije ni pokušao potkrijepiti. Standard iz čl. 1089. st. 3. ZOO-a jest dobit koja se osnovano mogla očekivati prema redovnom tijeku stvari — a „osnovano očekivanje“ zahtijeva konkretnu i dokazanu podlogu, dok šestogodišnja projekcija vjernosti nepoznatih kupaca upravo suprotno počiva na pukoj želji tužitelja da uveća svoj tužbeni zahtjev.

52. Drugo, projekcija na šest godina unaprijed u uvjetima izrazito volatilnog tržišta plina (koje je u relevantnom razdoblju bilježilo dramatične oscilacije cijena) metodološki je neizvediva. Nijedan vještak ne može pouzdano i sa sigurnošću utvrditi ni buduće količine potrošnje, ni buduće cijene, ni buduće ugovorne uvjete, ni hoće li pojedini kupac uopće

poslovati kroz idućih šest godina. Rezultat takvog „obračuna“ ne bi bio nalaz, nego niz pretpostavki pomnoženih jednih s drugima, čija se nepouzdanost s protekom vremena eksponencijalno povećava. **Rezultat takvog vještačenja uopće ne bi bio prikladan za donošenje sudske odluke.**

53. Treće, i tzv. obračun „oslobođenih količina plina“ (*hedging*) — kojim tužitelj traži da vještak utvrdi po kojim je cijenama tuženik unaprijed zakupio plin na veleprodajnom tržištu pa izračuna „ekstraprofit“ od preprodaje — pravno je irelevantan za tužiteljev zahtjev. Način na koji tuženik upravlja vlastitim nabavnim pozicijama i eventualna dobit ili gubitak koji pritom ostvaruje njegova je poslovna odluka i ne predstavlja izmaklu korist tužitelja. Provizija tužitelja, i da mu pripada, obračunavala bi se prema ugovorenim stopama, a ne prema razlici u nabavnim cijenama plina tuženika. Ovim dijelom zadatka tužitelj zapravo traži uvid u poslovnu tajnu tuženika bez ikakve pravne osnove koja nije povezana sa tužbenim zahtjevom.

54. Zahtjev za šestogodišnjom projekcijom stoga je špekulativan, nedokaziv i neprovediv, te ga treba odbiti.

55. Zaključno, a kao i kod prethodnog dijela Prijedloga, tužitelj i ovdje od vještaka traži da prikupi dokazni materijal, i time pokušava zaobići pravila o teretu dokazivanja.

d) Očitovanje na prijedlog za modeliranjem šestogodišnje izgubljene dobiti je neosnov i nemoguć zadatak – točka 4. Prijedloga

56. Tuženik se protivi ovoj točki Prijedloga, i to iz razloga što objedinjuje i dovodi do krajnosti sve nedostatke već istaknute u odnosu na prethodne dijelove, dodajući im niz novih, pravno neutemeljenih i neprovedivih zadataka.

57. Tužitelj i ovdje u sam zadatak vještaku ugrađuje kao utvrđene upravo one činjenice koje su sporne i koje tek treba dokazati i o kojima se tuženik već očitovao u gornjim točkama ovog podneska - tuženikovu navodnu „opstrukciju“, navodno „neovlašteno preuzimanje kupaca“, navodno „jednostranog dizanja cijena“. Cijela tužiteljeva šestogodišnja projekcija izrijeком polazi od „nastanka štetnih radnji“ i od portfelja fiksiranog „prije početka tuženikove opstrukcije“.

CAGR - ekstrapolacija povijesnog rasta na šest godina unaprijed čista je špekulacija

58. Središnja metoda ove točke Prijedloga je utvrđivanje prosječne godišnje stope rasta tužitelja za razdoblje 2016.–2021. metodom CAGR, i njezina ekstrapolacija na fiksirani portfelj kroz idućih šest godina. Ova metoda je neodrživa iz više razloga.

59. Tuženik prvenstveno ističe da je CAGR retrospektivni pokazatelj ostvarenog prosječnog rasta u prošlom razdoblju i nema nikakvu prediktivnu snagu. Činjenica da je tužitelj u jednom razdoblju rastao po određenoj stopi ne dokazuje da bi istom stopom rastao i u idućih šest godina. **Pretpostavka o nastavku povijesnog rasta obična je ekstrapolacija koja pretpostavlja da vrijeme stoji, političke i geografske prilike se ne mijenjaju, uvjeti tržišta**

ostaju isti , a rast se nastavlja u nedogled — što ne odgovara nijednom stvarnom tržištu, a pogotvo ne tržištu plina.

60. Razdoblje na koje se projekcija odnosi (od 2021. nadalje) upravo je razdoblje energetske krize i dosad nezabilježene volatilnosti na tržištu plina. Primijeniti stopu rasta izračunatu u razdoblju relativne tržišne stabilnosti (2016.–2021.) na razdoblje ekstremnih poremećaja metodološki je pogrešno i vodi rezultatu bez ikakve pouzdanosti.

61. Projekcija se dodatno oslanja na već osporene pretpostavke — da bi kupci htjeli ostati, da bi ugovore obnavljali baš kod tuženika i baš posredovanjem tužitelja, kroz dva puna ugovorna ciklusa. Riječ je o nizu hipoteza pomnoženih jedna s drugom, gdje se nepouzdanost sa svakom godinom projekcije eksponencijalno uvećava. Pouzdanost takvog vještačenja je nepostojeća.

62. Rezultat takvog „modeliranja“ ne bi bio nalaz i mišljenje vještaka utemeljen na činjenicama, nego financijska simulacija željenog ishoda. Šestogodišnja ekstrapolacija povijesnog CAGR-a na volatilnom tržištu upravo je suprotna odredbi čl. 1089. st. 3. Zakona o obveznim odnosima o dobitku koje se osnovano mogao očekivati prema redovnom tijeku stvari.

„Ekstramarža / Windfall Profit“ i hedging tuženika ne predstavljaju izmaklu korist tužitelja

63. Tuženik smatra da nema osnove da vještak provede „forenzičku analizu“ tuženikove nabave plina (uključujući navodne subvencionirane zalihe HEP-a i terminske/hedging pozicije) te utvrdi tzv. ekstramaržu (windfall profit) koju je tuženik navodno ostvario preprodajom „oslobođenih količina“ plina.

64. Ovaj dio prijedloga je pravno neutemeljen.

65. Naknada koja bi tužitelju — i da mu pripada — bila obračunata jest provizija prema ugovorenim stopama iz Ugovora, a ne udio u trgovačkoj marži tuženika. Provizija posrednika vezana je uz ugovorene stope na ostvareni promet, a ne uz razliku između nabavne i prodajne cijene plina koju ostvaruje sam opskrbljivač. Kako tuženik upravlja svojim nabavnim pozicijama, po kojim cijenama nabavlja plin, kako se terminski osigurava i kakvu maržu ostvaruje — predstavlja poslovnu politiku tuženika, koja ni na koji način ne zadire u izračun tužiteljeve provizije.

66. Prihvatiti tužiteljevu logiku značilo bi priznati da posrednik polaže pravo na dio trgovačke dobiti nalogodavca ostvarene vlastitim poslovnim aktivnostima (nabavom, hedgingom, upravljanjem rizikom) — što nema uporišta ni u ugovoru, ni u zakonu, ni u jednom poznatom modelu naknade posrednika. Tužitelj ovdje zapravo ne traži naknadu za izgubljenju proviziju, nego sudjelovanje u dobiti tuženika, na što nema nikakvo pravo.

67. Osim toga, „windfall profit“ po definiciji je dobit koju je ostvario tuženik, a ne dobit koja je „izmakla“ tužitelju, stoga već pojmovno ne može biti izmakla korist tužitelja. Ovim dijelom

zadatka tužitelj u biti traži neselektivan uvid u nabavne cijene, hedging strategiju i cjelokupno upravljanje rizikom tuženika — dakle u najosjetljiviji dio poslovne politike koja predstavlja poslovnu tajnu tuženika — a što nema ama baš nikakve veze sa tužbenim zahtjevom.

„Neutralizacija transfernih cijena" prema E.ON grupaciji je bespredmetna i nepovezana s tužbenim zahtjevom

68. Još je neodrživiji zahtjev da vještak „izolira i neutralizira" sve rashode tuženika prema povezanim društvima u E.ON grupaciji (management fees, licencije, softver, zajedničke platforme, ostale transferne cijene), uz tvrdnju da ti troškovi „fiktivno umanjuju" dobit na hrvatskom tržištu.

69. Ovaj zahtjev nema nikakve veze s tužiteljevim zahtjevom.

70. Kao što je već navedeno, tužiteljeva se provizija obračunava prema ugovorenim stopama na ostvarene ugovorene cijene plina, a ne prema neto dobiti tuženika nakon svih rashoda. Stoga je za izračun tužiteljeve provizije potpuno irelevantno kakve troškove tuženik ima prema povezanim društvima i kolika mu je krajnja dobit jer ti troškovi ne ulaze u obračun provizije.

71. Nadalje, tvrdnja da su transferne cijene unutar E.ON grupacije „fiktivne" teška je i nedokazana kvalifikacija koja implicira poreznu utaju ili nedopušteno izvlačenje dobiti. Zakonitost transfernih cijena između povezanih društava nikako nije pitanje za financijsko-računovodstveno vještačenje u parnici o proviziji posrednika. Vještak nije ovlašten, a ni sud u ovom postupku nije nadležan, preispitivati poreznu zakonitost odnosa unutar međunarodne grupacije.

72. Konačno, ovaj bi zahtjev vještaku otvorio uvid u cjelokupne interne financijske i ugovorne odnose unutar E.ON grupacije — podatke koji su ne samo poslovna tajna tuženika nego i trećih (povezanih) društava koja u ovom postupku uopće ne sudjeluju. Takav je zahtjev nerazmjeran, nedopušten i bez ikakve pravne osnove.

73. Predložena „analiza tržišnih poremećaja u trenutku akvizicije svakog kupca" ne služi ničemu osim da kao podloga za tužiteljevu tezu o šestogodišnjoj projekciji rasta. Budući da je taj dio prijedloga već osporen, tuženik osporava i ovaj element. Uostalom, i on iziskuje detaljan uvid u sve tuženikove ugovore i račune o nabavi plina, čime se ponovno prelazi u nedopuštenu izvidnu radnju nad poslovnom tajnom tuženika.

74. Zaključno, a kao i kod prethodnog dijela Prijedloga, tužitelj i ovdje od vještaka traži da prikupi dokazni materijal čime pokušava zaobići pravila o teretu dokazivanja.

e) Ispunjenje pretpostavki za posebnu naknadu pravno je pitanje o kojem odlučuje sud, a ne zadatak za vještaka

75. Tužitelj već u naslovu zadatka od vještaka traži da utvrdi ispunjenje pretpostavki te točnu visinu posebne naknade. Time se od vještaka traži da riješi pravno pitanje — jesu li

ispunjene zakonske pretpostavke iz čl. 830. ZOO-a, a što nikako nije i ne može biti zadatak vještaka.

76. Ocjena je li tužitelj „doveo nove kupce ili značajno povećao opseg poslovanja“, ostvaruje li tuženik i nadalje „značajne“ koristi te — što je ključno — je li isplata posebne naknade pravična s obzirom na sve okolnosti (kako izrijekom traži čl. 830. ZOO-a), predstavlja pravnu i vrijednosnu prosudbu koju provodi isključivo sud. Vještak može, u najboljem slučaju, iznijeti brojčane podatke; on ne može utvrđivati postojanje pravnog osnova za naknadu. Zadatak postavljen na način da vještak „utvrdi ispunjenje pretpostavki“ izlazi iz okvira vještačenja i zadire u nadležnost suda.

77. Tuženik također napominje da se posebna naknada iz čl. 830. Zakona o obveznim odnosima i naknada izmakle koristi međusobno isključuju. Tužitelj u toč. 2., 3. i 4. prijedloga traži da mu se naknadi izmakla korist — izgubljene buduće provizije, i to projicirane kroz razdoblje od čak šest godina. Istodobno, u toč. 5. traži i posebnu naknadu iz čl. 830. ZOO-a.

78. Ovi zahtjevi su nespojivi. Posebna naknada iz čl. 830. i naknada štete alternativne su, a ne kumulativne osnove. Svrha instituta posebne naknade postoji upravo zato da zastupniku, koji nakon prestanka ugovora više nema pravo na provizije iz poslova nalogodavca, ipak osigura pravičnu naknadu za trajnu korist koju je stvorio svom nalogodavcu. Prihvatiti da tužitelj istovremeno dobije i punu projekciju budućih provizija (toč. 2.–4. Prijedloga) i posebnu naknadu za istu tu buduću korist (toč. 5. Prijedloga) značilo bi dvostruko namirenje iste štete.

79. Već zbog te unutarnje proturječnosti tužiteljeva zahtjeva vještačenje po toč. 5. ne može se provoditi usporedno s onim po toč. 2.–4. Prijedloga.

80. Odredba čl. 830. ZOO-a posebnu naknadu zakonski ograničava na iznos koji ne može premašiti prosječnu godišnju naknadu zastupnika izračunatu iz prosjeka posljednjih pet godina (odnosno cijelog trajanja ugovora ako je kraće). To priznaje i sam tužitelj u toč. 5. korak 2., u kojoj primjenjuje upravo zakonsku metodu — dijeli petogodišnji zbroj s pet i dobiva prosječnu godišnju naknadu. **Time tužitelj priznaje da je gornja granica njegove eventualne posebne naknade otprilike jedna godišnja prosječna provizija.**

81. Pravo na posebnu naknadu iz čl. 830. ZOO-a ne pripada zastupniku u svakom slučaju prestanka ugovora — osobito ne kad je do prestanka došlo krivnjom zastupnika (npr. kad nalogodavac raskine ugovor zbog povrede na strani zastupnika), a redovito ni kad zastupnik sam raskine ugovor bez opravdanog razloga koji bi se mogao pripisati nalogodavcu. Ujedno, pravo na posebnu naknadu vezano je uz prekluzivni rok za njegovo isticanje nakon prestanka ugovora.

82. Sve su to pitanja osnove, a ne pitanja visine. **Dok god sud ne utvrdi (i) kako je i zašto ugovorni odnos prestao, (ii) je li tužitelj svoje pravo istaknuo pravodobno, i (iii) je li isplata naknade uopće pravična s obzirom na sve okolnosti — vještačenje o visini posebne naknade je preuranjeno i bespredmetno.**

83. U „napomeni vještaku“ tužitelj i ovdje traži da se u obračun za 2021. uključe provizije koje bi mu pripale prema „fiksiranom baznom portfelju iz lipnja/srpnja 2021. (prije početka opstrukcije i neovlaštenog preuzimanja kupaca)“.

84. Time se i u izračun posebne naknade — koja bi se, po prirodi stvari, trebala temeljiti na stvarno ostvarenim provizijama u posljednjih pet godina — ubacuju hipotetske, nikada ostvarene provizije, izvedene iz sporne teze o „opstrukciji“. Osnovica za posebnu naknadu iz čl. 830. ZOO-a jest stvarno ostvarena naknada zastupnika, a ne naknada koju bi zastupnik hipotetski ostvario da se nešto što je sporno nije dogodilo. Tuženik se protivi svakom uključivanju takvih fiktivnih iznosa u bilo koji obračun.

85. Tuženik se protivi prijedlogu iz toč. V Prijedloga kojim tužitelj traži da sud naloži tuženiku da vještaku omogući neometan pristup u sve svoje računalne sustave i poslovne knjige, dostavu cjelokupne e-mail baze u izvornom (.pst) formatu, te — što je posve neprihvatljivo — da se samom tužitelju omogući izravan uvid i kontrola nad navedenim sustavima i podacima zajedno s vještakom.

86. **Postavljeni zahtjev nema uporišta u ZPP-u** budući da ZPP jer ne poznaje dokazni prijedlog „neometanog pristupa protivnikovim računalnim sustavima“. Sud može, pod pretpostavkama iz čl. 232.–234. ZPP-a, naložiti stranci predočenje određene, konkretno označene isprave koja je za postupak relevantna. Ne postoji, međutim, ovlast suda da jednoj stranci (ili njezinu vještaku, a kamoli njoj samoj) otvori paušalan, neselektivan pristup cjelokupnim informacijskim sustavima, poslovnim knjigama i e-mail bazama protivne stranke.

87. Za takvo što nema nikakve pravne osnove. Vještak, a ne stranka, obavlja stručnu obradu podataka; ako tužitelj sumnja u ispravnost nalaza, svoje primjedbe iznosi kroz primjedbe na nalaz vještaka, a ne kroz osobni pristup tuženikovim računalnim sustavima.

88. Podaci kojima tužitelj traži pristup — baza kupaca, nabavne cijene, marže, hedging, transferne cijene, cjelokupna e-mail komunikacija — predstavljaju poslovnu tajnu tuženika najvišeg stupnja osjetljivosti, zaštićenu propisima o zaštiti neobjavljenih informacija s tržišnom vrijednošću. Osim toga, e-mail baza (.pst) i baza kupaca sadrže osobne podatke velikog broja trećih osoba (kupaca, njihovih zaposlenika, zaposlenika tuženika), zaštićene Općom uredbom o zaštiti podataka (GDPR) i pripadajućim propisima. Neselektivna predaja tih podataka tužitelju predstavljala bi tešku povredu prava trećih osoba koje u ovom postupku uopće ne sudjeluju i koje na takvo otkrivanje nisu pristale.

89. Slijedom navedenog, tuženik predlaže da sud prijedlog iz toč. V podneska odbije u cijelosti, a osobito u dijelu u kojem se traži izravan pristup tužitelja sustavima i podacima tuženika.

Zaključno i prijedlog tuženika

90. Sve navedeno pokazuje da tužiteljev prijedlog za vještačenje, promatran u cjelini, ne predstavlja prijedlog za izvođenje dokaza radi utvrđivanja odlučnih činjenica, nego pokušaj da se putem vještaka istodobno (i) prejudicira osnova spora, (ii) prikupe dokazi koje je tužitelj sam

dužan pribaviti, (iii) legitimira niz proizvoljnih pretpostavki i (iv) ostvari nedopušten uvid u poslovnu tajnu tuženika i povezanih društava.

91. Prijedlog tužitelja za provođenjem vještačenja pati od sljedećih nedostataka:

- prejudicira sporne činjenice kao da su utvrđene, dok su upravo to pitanja koja tek treba dokazati i o kojima odlučuje sud;
- polazi od nepostojećih ugovornih obveza kao što su „rezervacije kupaca” i osiguravanja „nultih cijena”, a koje u ugovorima ne postoje;
- nema činjeničnu podlogu jer sve ključne kategorije počivaju na hipotetskoj volji kupaca i tuženika da sklope, produlje ili obnove ugovore, što nijedan vještak ne može pouzdano i sa sigurnošću utvrditi;
- temelji se na proizvoljnim i špekulativnim parametrima kao što su 1/3 ugovorenih kupaca, trajanju ugovora od najmanje 36 odnosno 72 mjeseca, klauzuli o automatskoj obnovi, ekstrapolaciji povijesnog rasta na šest godina unaprijed na izrazito volatilnom tržištu koje tužitelj nije ni pokušao dokazati;
- pravno je neutemeljen u dijelovima o „ekstramarži / windfall profitu”, hedgingu i „neutralizaciji transfernih cijena”, jer dobit i marža tuženika po prirodi stvari nisu i ne mogu biti izmakla korist tužitelja, a provizija se obračunava prema ugovorenim stopama, a ne prema dobiti tuženika;
- pretpostavlja dvostruko namirenje jer istu ekonomsku vrijednost (buduće koristi od portfelja) traži i kroz institut naknade štete kao izmaklu korist (toč. 2.–4.) i kroz posebnu naknadu iz čl. 830. ZOO-a (toč. 5.);
- prelazi granice ovlasti vještaka jer zahtijeva da vještak prikuplja dokaze i rješava pravna pitanja;
- nedopušteno zadire u poslovnu tajnu tuženika i povezanih društava te u osobne podatke trećih osoba, kulminirajući zahtjevom da i sam tužitelj dobije izravan pristup sustavima tuženika.

92. Temeljem svega navedenog, tuženik predlaže sudu da donese rješenje kojim će odbiti Prijedlog tužitelja za provođenjem vještačenja, te odbiti Prijedlog tužitelja za nalažanje tuženiku obveze omogućavanja pristupa računalnim sustavima, poslovnim knjigama i e-mail bazi, te osobito prijedlog da se tužitelju omogući izravan uvid i kontrola nad sustavima i podacima tuženika.

93. Podredno, ako Naslovljeni sud unatoč svemu prethodno navedenom, ocijeni da ima mjesta provođenju vještačenja, tuženik predlaže:

(i) da se vještačenje odredi tek nakon što sud donese odluku o osnovanosti svakog pojedinog tužbenog zahtjeva;

(ii) da se zadatak vještaka ograniči isključivo na utvrđenje provizije iz ugovora za koje tužitelj dokaže da su sklopljeni njegovim posredovanjem i za trajanja ugovornog odnosa, uz izostavljanje svih hipotetskih i statističkih elemenata, kao što su stopa konverzije, CAGR-projekcija, šestogodišnja ekstrapolacija, obračun „ekstramarže” i „oslobođenih

količina", „neutralizacija transfernih cijena", te uz izostavljanje kumulacije izmakle koristi i posebne naknade iz čl. 830. ZOO-a;

(iii) da se, ako se vještačenje uopće provede, zaštita poslovne tajne tuženika i osobnih podataka trećih osoba osigura predocjenjem konkretno određenih isprava i primjerenim ograničenjem uvida, a nikako cjelokupnim pristupom sustavima tuženika i dostavom cjelokupne dokumentacije kako to zahtijeva tužitelj.

**E.ON Plin d.o.o.,
zastupano po**